

FRA/EIGE pressiteade
Viin/Vilnius, 3. märts 2026

AVALDAMISKEELD kuni: 3. märts 2026 kell 12.00 Kesk-Euroopa aja järgi

Kogu ELi hõlmav uuring toob esile naistevastase psühholoogilise, majandusliku ja kübervägivalla ulatuse

ELi soolise vägivalla uuringu uued tulemused toovad esile karmi reaalsuse – naistevastane vägivald on laialt levinud, üha digitaalsem ning institutsioonid, mille eesmärk on selle vastu võidelda ja seda ennetada, jätavad probleemi tähelepanuta. Lähisuhtevägivald, psühholoogiline väärkohtlemine, majanduslik vägivald ja kübervägivald kuuluvad kõige levinumate, kuid sageli vähem tunnustatud vormide hulka. Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (FRA) ja Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut (EIGE) kutsuvad liitu tungivalt üles viima õigusaktid, poliitika ja tavad kooskõlla naiste kogemustega. Vägivalla juhtudest teatamata jätmise suur ulatus näitab, et süsteemid ei toimi piisavalt.

Kümme aastat pärast seda, kui FRA avaldas Euroopa Liidu [esimese pöördelise tähtsusega naistevastase vägivalla uuringu](#), on naistevastane vägivald ELis endiselt ulatuslik, ehkki õigusaktides ja poliitikakujunduses on tehtud edusamme.

Uues aruandes „[EU gender-based violence survey – Evidence for policy and practice](#)“ (ELi soolise vägivalla uuring – poliitika ja tavade tõendid) analüüsitakse põhjalikumalt teise kogu ELi hõlmava uuringu tulemusi. Iga kolmas naine ELis kogeb füüsilist ja/või seksuaalset vägivalda. Lähisuhtevägivald, psühholoogiline väärkohtlemine, majanduslik vägivald ja kübervägivald on enim levinud, kuid sageli kõige vähem tunnustatud väärkohtlemise vormid.

„Naistevastane vägivald on põhiõiguste rikkumine,“ märgib FRA direktor [Sirpa Rautio](#). „Kogu ELis rikutakse ikka veel ulatuslikult naiste õigust väärkusele, turvalisusele ja võrdsusele. Kui väärkohtlemine normaliseeritakse, peidetakse või seda eiratakse, kajastab see süsteemseid puudusi õiguste kaitsel. Liikmesriikidel on selged kohustused vägivalla ennetamiseks, ohvrite kaitsmiseks ja õiguskaitse kättesaadavuse tagamiseks – ning need järeldused näitavad, et veel on palju teha.“

Vägivallajuhtumitest ei teatata enamasti piisavalt. Ainult 6,1% naistest teatas politseile, et partnerid on neid füüsiliselt või seksuaalselt väärkohelnud ja vaid 11,3% naistest teatas, et neid on rünnanud muud isikud. Häbi, enese süüdistamine, hirm ja usalduse puudumine politsei vastu on enim nimetatud põhjused, miks juhtumitest ei teatata. Teadlikkuse puudumine või juurdepääsu puudumine tugivõrgustikele on soodustavad tegurid.

„Kui naised ei saa usaldada institutsioone, et neilt kaitset saada, peame küsima, mida on vaja muuta, mitte seda et, mida naised peaks tegema,“ ütleb EIGE direktor [Carlien Scheele](#). „Need järeldused on tegevuskava valitsustele: ennetamine, varajane sekkumine, soolise võrdõiguslikkuse põhimõtet arvestavad ja ohvrikesksed eriteenused peavad saama standardiks, mitte võimaluseks.“

Aruande põhijäreldused näitavad järgmist:

- **Seksuaalne vägivald ja nõusolek:** Seksuaalset vägivalda iseloomustab sagedamini pigem vabatahtliku nõusoleku puudumine kui füüsiline jõud. Naisi vägistatakse peaaegu kaks korda suurema tõenäosusega, kasutades sundi või suutmatust keelduda kui ilmset füüsilist jõudu.
- **Majanduslik ja psühholoogiline lähisuhtevägivald on levinud, kuid vähem nähtav:** 29,9% naistest koges partneri psühholoogilist vägivalda. See hõlmab alandamist, kadedust, hirmutamist või kontrollivat käitumist. 12,7% naiste jaoks juhtub see sageli. Lisaküsimustest selgus, et 20,3% naistest on kogenud oma partneri poolset majanduslikku vägivalda, näiteks töö tegemise keelamist ja kontrolli puudumist perekonna rahaliste vahendite üle.
- **Lähisuhtevägivald mõjutab naiste elu väga rängalt:** 9,8% sai partnerilt kehavigastusi ja 9,6% kannatas vaimselt. Selle tulemusena pidi 17,6% naistest töölt puuduma ja 30,8% ei saanud partneri vägivaldaga tõttu teha majapidamistöid. Olukorraga toimetulekuks kasutavad naised sageli ravimeid (25,8%) ja alkoholi või uimasteid (17,1%).
- **Lastevastane vägivald ja selle püsivad tagajärjed:** 32,9% tüdrukutest on kogenud vanemate füüsilist või emotsionaalset vägivalda. See võib tekitada vägivallatsükli, sest lapsepõlves seksuaalset kuritarvitamist kogenud naised on täiskasvanuna kolm kuni neli korda suurema tõenäosusega seksuaalse vägivalda ohvrid.
- **Digiareng suurendab väärkohtlemist:** 8,5% naistest oli küberkiusamise ohvrid ja 7% töötavatest naistest koges internetis seksuaalset ahistamist. 10,2% naiste lähisuhtepartner jälgis või jälitas nende asukohta.

Õigusaktidelt tegudele üleminekuks on EL tugevdanud õigusraamistikku, sh naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamise direktiivi ning Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni ratifitseerimist kogu ELis. Seadustest üksi aga ei piisa.

Uuringus tuuakse välja ka selged prioriteedid: täiustada ohvrikeskseid ja sooaspekti arvestavaid teatamissüsteeme; tagada juurdepääs terviklikule toetusele, sh tervishoiu- ja eriteenustele; kriminaliseerida seksuaalne vägivald nõusoleku puudumise tõttu; laiendada õiguskaitset majanduslikule ja psühholoogilisele vägivallale; tugevdada reageerimist tehnoloogiapõhisele väärkohtlemisele ning investeerida varajase ennetamise, lastekaitse ja traumateadlikesse süsteemidesse.

Selles aruandes esitatakse ELi soolise vägivalla uuringu tulemuste üksikasjalikud järeldused, mis täiendavad [2024. aasta põhijäreldusi](#) üldise levimuse, partneri ja muude isikute poolse vägivalla ning töökohal ahistamise kohta.

Uuring korraldati Eurostati, FRA ja EIGE koostöös ning selle aluseks oli üle 114 000 vestluse, mis viidi läbi ajavahemikus 2020. aasta septembrist 2024. aasta märtsini.

Lisateave:

- FRA: media@fra.europa.eu / Tel.: +43 1 580 30 642
- EIGE: georgie.bradley@eige.europa.eu / Tel.: +370 6982 78 26